

Direcció de Democràcia Activa i Descentralització
Districte de Sant Andreu
Plaça Orfila, 1
www.bcn.cat/santandreu

PROCÉS PARTICIPATIU
“REPESEM TRINITAT NORD”

Sant Andreu, desembre 2017

ÍNDEX

1. Introducció: els processos de participació ciutadana	3
2. El barri de la Trinitat Vella	4
3. La necessitat de definir nous usos i equipaments a Trinitat Nord.....	6
4. La modificació del PGM a la zona de Trinitat Nord i les fases d'implementació.	7
5. Proposta de procés participatiu.....	9

1. Introducció: els processos de participació ciutadana

Barcelona és una ciutat diversa, amb múltiples interessos, necessitats, formes de percebre, fer ús i viure la ciutat. L'administració pública té l'obligació de recollir aquesta riquesa de la que es componen els barris de la ciutat per implementar polítiques públiques que responguin a consensos amplis i vetllin pel bé comú.

La participació ha de ser un eina per apropar i obrir les institucions a la ciutadania, i implica un compromís per aprofundir en el diàleg i l'escolta activa en la identificació de necessitats i problemàtiques, l'elaboració de propostes, i el treball per a la millora de la ciutat.

Aquest compromís està recollit a la Carta Municipal de Barcelona, a les Normes Reguladores del Funcionament dels Districtes, que estableixen que tota l'actuació del Districte ha de fomentar la promoció de la participació ciutadana, i molt especialment en el nou Reglament de Participació Ciutadana, aprovat pel Consell plenari de l'Ajuntament de Barcelona el 6 d'octubre de 2017.

Per acomplir aquests objectius, en els darrers anys s'ha anat construint un acord ampli al voltant de la necessitat d'implementar processos de participació a la ciutat i en el marc del Reglament de Participació Ciutadana s'introdueix explícitament en el Capítol 3, la definició, requisits i fase que ha de contemplar tot "procés participatiu".

Com s'especifica a l'Article 18, "el procés participatiu és una seqüència d'actes, delimitats en el temps, dirigit a promoure el debat i el contrast d'arguments entre la ciutadania o entre aquesta i els responsables municipals, a fi de recollir les seves opinions i propostes respecte d'una determinada actuació municipal". Així com, a l'Article 25, es defineix aquesta seqüència d'actes en diferents fases: (1) fase d'informació, (2) fase de debat, (3) fase de retorn i (4) fase de seguiment.

A més a més, en tot l'articulat s'emfasitza la contemplació necessària de la màxima pluralitat i diversitat de la participació ciutadana, per raó de sexe, classe, origen, edat i diversitat funcional. En aquest sentit, aquest procés que posa en marxa el Districte de Sant Andreu conjuntament amb la Direcció de Democràcia Activa i descentralització entén la participació com el procés d'involucrar en els projectes a les pròpies persones destinatàries, no considerant-les simples usuàries sinó com expertes coneixedores de l'entorn que habiten i de les seves necessitats.

2. El barri de la Trinitat Vella

El barri de la Trinitat Vella té una superfície de 0,8 km² i una població de 10.048 habitants (2016). És, doncs, el segon barri més petit i menys poblat del districte de St. Andreu, i ha perdut 400 habitants (un 4% de la població) des dels màxims de 2012.

Té una població relativament jove i poc envellida, tant en relació a la mitjana del districte com del conjunt de la ciutat. La població menor de 16 anys representa un 22,2% del total, 4 punts per sobre mitjana del districte (17,9%). Per contra, la població més gran de 65 anys, representa només el 15,4% del total, més de sis punts per sota la mitjana del districte (21,7%).

Una altra característica del barri és la diversitat d'orígens de la seva població: un 27,8% de la seva població no té nacionalitat espanyola, tot i que el percentatge ha baixat des dels màxims de 2011 (34,5%). Entre les 2.794 persones estrangeres hi conviuen més de 35 nacionalitats. La comunitat més nombrosa és la paquistanesa (836 persones) seguida de la marroquina (517), l'equatoriana (168), la romanesa (134) i la peruana (100). També destaca una important comunitat africana de 150 persones d'orígens molt diversos.

El barri de la Trinitat Vella té un fort teixit associatiu, amb gairebé vuitanta entitats censades. A més de les associacions de veïns i de comerciants, existeixen més de 40 entitats culturals i una desena d'associacions esportives, a més d'altres vinculades a la infància i la joventut, les dones, la salut i la gent gran. També existeixen diverses comunitats religioses de confessió catòlica, evangèlica i musulmana. Aquest important nivell d'associacionisme es mostra en les múltiples activitats que es realitzen al barri i en un alt nivell de participació dels veïns i veïnes en els espais de participació formals.

El barri compta amb diversos equipaments municipals, entre els que destaca el Centre Cívic, la Biblioteca José Barbero, l'Escola Bressol Municipal i l'Espai Jove Bàrcino. També compta amb un CAP, un Centre de Dia, una Escola d'adults i un Casal de la Gent Gran, a més de dos col·legis públics d'educació infantil i primària, una escola concertada, un Institut d'Educació Secundària i un col·legi concertat de formació professional. En els propers anys, està previst obrir un Casal de Barri a la zona de Porta Trinitat i un nou Casal de la Gent Gran en un edifici de la carretera de Ribes.

La gran majoria d'aquests equipaments es situen a la part baixa del barri i en un radi de 500 metres de la parada de metro de Trinitat Vella. La zona de Trinitat Nord, en canvi, queda fora d'aquest radi, no compta amb equipaments, i té un parc d'habitatge molt envellit. El futur de la zona està també molt condicionat per l'existència del centre penitenciari obert, on actualment encara hi dormen més de 300 presos.

Una de les característiques urbanístiques del barri és el relatiu grau d'envelliment del seu parc d'habitatges (un 57% construïts entre 1960 i 1980 i un 17% abans del 1960) i el percentatge d'habitatges amb una superfície inferior als 61 metres (56%), clarament superior a la mitjana del districte (31%).

Cal tenir en compte, també, que el barri de Trinitat Vella és un dels barris de Barcelona amb un nivell de renda mitjana més baixa de la ciutat. El 2015 tenia un índex de renda de 43,1 (Barcelona=100), havent experimentat una forta caiguda, de 10 punts, en només 2 anys. Aquest índex de renda és també clarament inferior a la mitjana del districte (72,8), i està fortament relacionat amb l'impacte de l'atur al barri, que es situava en el 13,8% el 2016, tot i que havia baixat notablement des dels màxims registrats l'any 2012. La meitat d'aquests aturats eren majors de 45 anys i l'atur afectava en la mateixa proporció tant a la població amb nacionalitat espanyola com a la població d'altres nacionalitats.

En relació al nivell d'estudis, el barri es caracteritza per un nivell educatiu relativament baix: només un 9,1% dels seus veïns tenen estudis universitaris i un altre 17,6% estudis post-obligatoris no universitaris, molt allunyats de la mitjana del districte (21,1 i 26,1% respectivament).

3. La necessitat de definir nous usos i equipaments a Trinitat Nord

L'objectiu d'aquest procés participatiu és definir els usos i futurs equipaments de l'àrea urbana de Trinitat Nord, en els terrenys que actualment ocupa la presó de la Trinitat i els blocs de pisos del Patronat Municipal de l'Habitatge.

Entre els anys 2008 i 2009 es va fer un procés participatiu en el que els veïns van proposar la creació de diversos equipaments al barri (escola bressol, CEIP, IES, Casal de Gent Gran, Residència o centre de dia, casal de barri, entre d'altres) a més de donar una solució als edificis del Patronat Municipal de l'Habitatge construint nou habitatge públic i millorar la mobilitat al barri suprimint barreres arquitectòniques i instal·lant escales mecàniques.

Aquestes propostes van donar lloc a l'aprovació el 2010 de la modificació del PGM que preveu la construcció per fases de diversos edificis d'habitatges per substituir els blocs de pisos del Patronat, nous vials i diversos solars destinats a equipaments.

L'any 2017 s'ha aprovat el calendari definitiu del tancament de la presó i es vol fer un nou procés participatiu per definir els usos dels futurs equipaments i les característiques de la nova plaça i els accessos que es preveu construir en l'àmbit de reforma que preveu la modificació del PGM aprovada el 2010. Aquest nou procés és necessari en la mesura que l'Ajuntament ha desenvolupat en els darrers 7 anys nous equipaments en altres zones del barri. El procés participatiu que ara es posa en marxa ha de definir els nous usos de l'espai públic que es crearà a la zona de Trinitat Nord, dels tres edificis d'equipaments que es preveu construir i dels locals dels nous edificis d'habitatge del Patronat, que sumen més de 2.000 m² en els edificis previstos a la primera fase.

PROPOSTES EQUIPAMENTS 2009	EQUIPAMENTS REALITZATS O PREVISTOS
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Creació d'una nova escola bressol, un nou CEIP i d'un IES. ➤ Creació d'una residència d'avis i/o un centre de dia. ➤ Trasllat i construcció d'un nou Casal d'Avis. ➤ Dotació d'equipaments culturals de lleure, com ara una biblioteca, un nou centre cívic o un casal. ➤ Creació d'un equipament de capitalitat.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Construcció d'un nou CAP ➤ Remodelació del Centre Cívic ➤ Construcció de la biblioteca José Barbero ➤ Construcció de l'escola bressol municipal El Tren ➤ En previsió: construcció d'un Casal de Barri a Porta Trinitat ➤ En previsió: construcció d'un Casal de la Gent Gran a la carretera de Ribes.

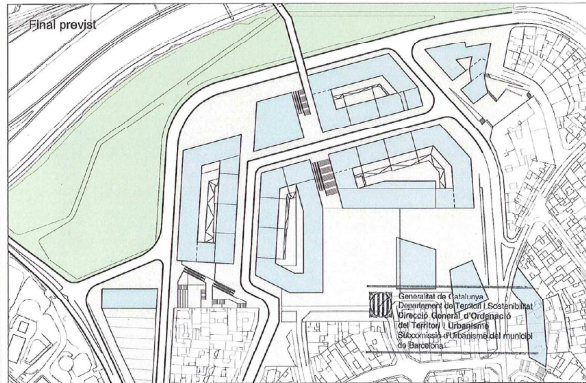
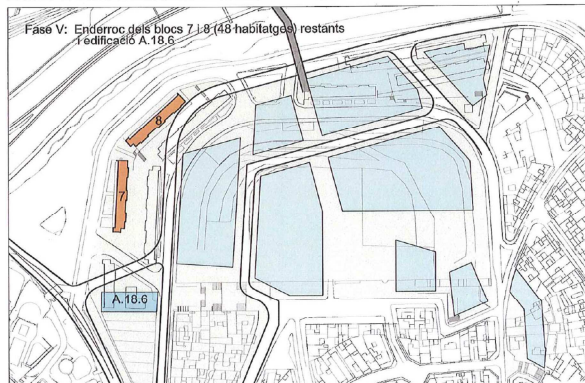
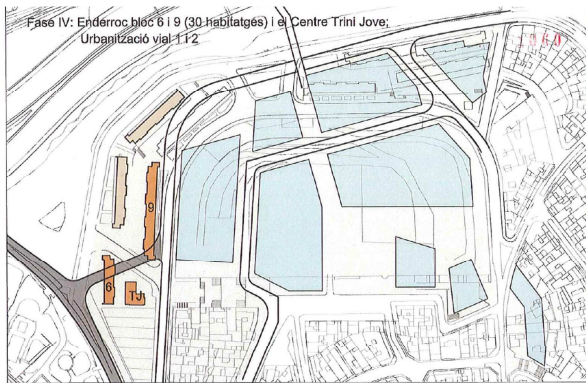
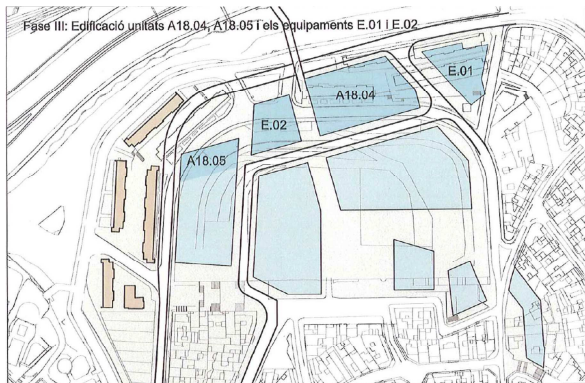
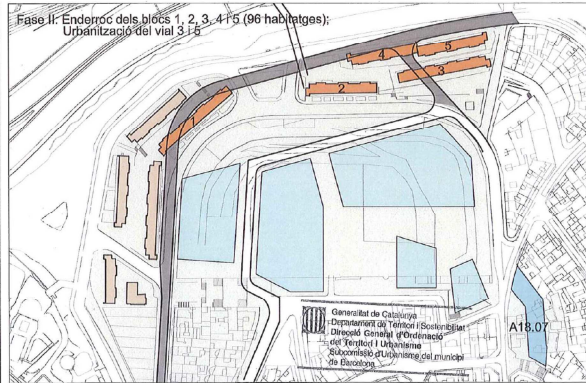
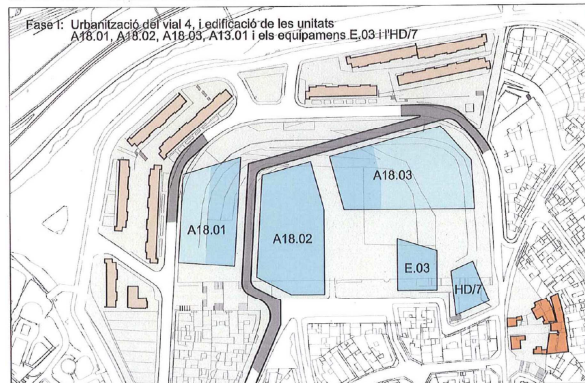
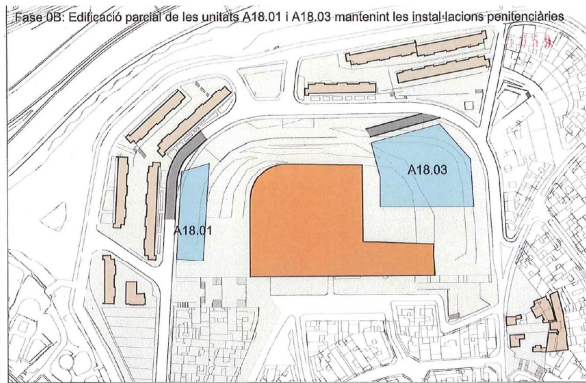
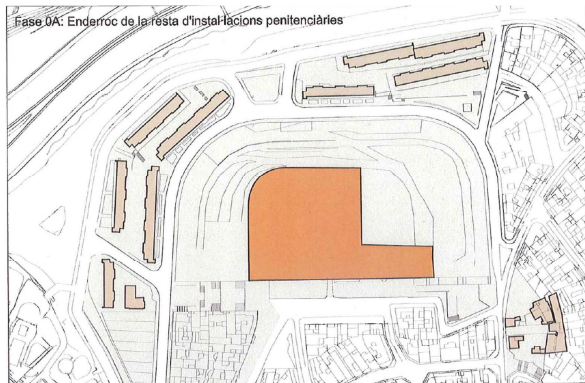
4. La modificació del PGM a la zona de Trinitat Nord i les fases d'implementació.

La modificació del PGM a la zona de Trinitat Nord, aprovada l'any 2011, preveu una transformació de l'espai en diverses fases. En la fase 0, s'enderrocaran els entorns del centre penitenciari i es construiran els primers edificis d'habitatge (A18.01 i A18.03). Aquesta fase, després de l'acord entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, es començarà a executar l'any 2018 i estarà finalitzada l'estiu de 2021, quan s'entregaran aquests dos primers edificis d'habitatge i es tancarà el centre penitenciari.

En la fase 1, que s'iniciaria l'any 2021, s'enderrocarà la presó, es completaran els edificis A18.01 i A18.03, es construirà l'edifici A18.02, l'edifici d'equipaments E.03 i l'edifici d'habitatge dotacional HD/7, i s'obrirà un nou vial a la zona. En fases posteriors, s'enderrocaran els blocs d'habitatges del Patronat, i es construiran els edificis A18.04, A18.05 i A18.06, així com els edificis d'equipaments E.02 i E.01.

Edifici	Ús	Superfície màx. (m2)	Sostre màx. (m2)	Superfície màx. Locals (m2)	Superfície aparcament
A18.01	Habitatge	2.318	6.000	126	1.603
A18.03	Habitatge protegit i de reallotjament	4.430	7.840	1.046	1.515
A18.02	Habitatge protegit	3.370	7.360	1.069	1.609
E.03	Equipament	835	2.500		
HD/7	Habitatge Dotacional	620	2.000		
E.02	Equipament	909	2.000		
E.01	Equipament	1.257	3.600		
A18.04	Habitatge protegit i de reallotjament	2.640	7.120	405	2.451
A18.05	Habitatge reallotjament	721	2.320	320	
A18.06	Habitatge protegit	526	1.920	395	521

5. Proposta de procés participatiu

Nom del procés:	<i>Repensem Trinitat Nord. Usos i equipaments de la zona de Trinitat Nord</i>
Grup Motor:	<p>Tècnic de barri de Trinitat Vella, Cap de projecte del Pla de Barris de Trinitat Vella, Responsable de Democràcia Activa del districte, Cap del departament d'obres del districte, representants del Patronat Municipal de l'Habitatge i de BAGURSA, Associació de Veïns de Trinitat Vella, Coordinadora Trinitat Vella, Fundació Trinijove, Espai Jove Via Bàrcino, un representant de la Taula d'Educació de Trinitat Vella i un representant de la Taula d'afectats dels habitatges del Patronat.</p> <p>Aquest grup motor, amb les incorporacions que es considerin necessàries, es constituirà en "Comissió de Seguiment del procés participatiu de Trinitat Nord".</p>
Responsables:	Responsable de Democràcia Activa de St. Andreu i Tècnic de barri de la Trinitat Vella
Proposta metodològica:	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosi participada a través de les principals entitats del barri i dels actors més afectats en la transformació i d'una enquesta entre els veïns i veïnes. • Recollida de propostes a través de tallers orientats a col·lectius concrets i de la plataforma DECIDIM. • Decisió sobre els usos a partir de les propostes recollides, i respectant el PGM vigent, amb una votació final sobre el conjunt de la proposta al Consell de Barri.
Agents implicar:	<p>a</p> <p>Veïns i veïnes de la part nord del barri de la Trinitat, associacions de veïns del barri, entitats socials, culturals i esportives del barri, col·lectius de joves i d'origen divers no organitzats del barri.</p> <p>Es convocarà a les sessions informatives i de debat a totes les entitats del barri i als veïns de la zona nord, especialment aquells que viuen als habitatges del Patronat. Es posarà un èmfasi especial en la participació de grups i col·lectius informals que es reuneixen al centre cívic i a altres equipaments del barri i que participen en espais de participació comunitària.</p>

Fases:

1. Fase informativa (novembre-desembre 2017)

La fase d'informació té per objectiu donar a conèixer entre la ciutadania l'inici del procés de participació i oferir la informació necessària sobre el PGM vigent, la transformació urbanística prevista i el calendari d'inici d'obres i d'enderrocament de la presó.

En aquesta fase es constituirà el grup impulsor amb tots els actors, s'informarà del procés i de les seves fases al Consell de Barri i es realitzarà una acció informativa al carrer.

El mes de desembre es posarà en marxa la pàgina del procés participatiu al web www.decidim.barcelona

2. Fase diagnosi (gener-febrer 2018)

En aquesta fase, es farà una diagnosi participada a través de les principals entitats del barri i dels actors més afectats per la transformació. La diagnosi s'estructurarà en 4 sessions amb col·lectius diversos del barri, per tal de garantir una participació plural i diversa. Es farà una cerca específica de participants per tal de garantir aquesta diversitat.

L'objectiu és tenir una diagnosi de les necessitats existents d'equipaments al barri. El seguiment i resum de les sessions estarà disponible a l'espai web del procés participatiu a www.decidim.barcelona

3. Fase propostes (març-abril 2018)

Una vegada fets els debats i tenint coneixement de les necessitats, s'obrirà un període de propostes per tal de fer front aquestes necessitats. Es dissenyaran:

- 2 tallers amb la metodologia adequada i els tècnics dinamitzadors necessaris per tal de recollir propostes,
- i 1 acció participativa al carrer, que comptarà amb dues persones dinamitzadores amb tabletas/ordinadors que motivin als veïns i veïnes a fer propostes pel nou espai.

Les propostes es recolliran a través de la plataforma DECIDIM, on els usuaris a nivell individual també podran fer les seves propostes i tindran un període per expressar el seu suport a les propostes presentades. Finalitzada aquesta fase tindrem propostes d'usos i equipaments per a la zona nord.

4. Fase retorn (maig-juny 2018)

S'elaborarà un document/memòria del procés amb les conclusions de la fase de propostes. Aquest document serà presentat a la Comissió de Seguiment del procés participatiu, que haurà d'elaborar una proposta de conjunt, que es presentarà al Consell de Barri per a la seva aprovació.

El document estarà disponible al web del procés participatiu 15 dies abans de la seva presentació al Consell de barri.

5. Fase avaluació (juliol 2018)

Un cop realitzat el retorn al Consell de Barri, es farà una avaluació del procés amb la Comissió de Seguiment. Les conclusions de l'avaluació es faran públiques a l'espai web del procés participatiu.